

Farer, der ellers kunne true et Samsfund, har jeg ikke den ringeste Betænkelighed ved at udvide Valgretten. Hvad det vil sige for mig, er, at jeg dermed fjerner al Forestilling om, at der er Nogle, der skulle staa paa Post og være bange for, at der skulde gøres Overgreb mod dem fra den anden Side. Denne Misundelse i Samsfundet ønster jeg ganske fjernet, saavidt jeg kan, og derfor takker jeg de ærede Forslagsstillere, ikke for selve deres Forslag, men for den Retning, i hvilken det gaar. Thi jeg vedkjender mig at høre til den Tid, da vi tænkte os det kommunale Liv ordnet saaledes, at vi ikke havde Statens Embedsmænd sidde som Formænd i Raadet. Det kjendte vi ikke i 1848, da vi fik Frihedslutningen herind, da havde vi aldrig anet, at vi skulde gaa saa langt tilbage, og vi havde ogsaa den Tro, at det kommunale Liv meget godt kunde hvile paa det samme Grundlag, som Valgene til Folkethinget. Den Tro havde de fleste af os i den Tid, og vi have altsaa ikke følt os tilfredsstillende ved den Retning, hvori den nuværende Lovgivning gaar; vi have haft den Følelse, at den ligesom er paavirket af de reaktionære Dunster, der lidt efter lidt have saaaet Magt over Samsfundet. Men vi ere imidlertid tilbøjelige til at finde os i Omstændighederne, man maa jo se, hvorledes hele Samsfundet udvikler sig, og saa tage imod disse mindre Reformere den ene efter den anden, hvis man da kan faae dem, navnlig efter at den store Hemsko paa Reformerne er kommen i 1866; men det var jo den almindelige Valgret, der selv satte sit Stempel paa den, det maa man ogsaa huske paa. Jeg tillader mig altsaa at sige, at det, jeg vilde ønske for det store Gode, hvis der kom en Forandring i Sammensætningen af de kommunale Raad, var det, at mange flere vilde føle et Ansvar, et Samsfundsansvar ved at bestyrelse i de Sager, der ligge dem paa Hjerte, et Ansvar, som muligens en stor Del af Befolkningen nu styder fra sig, fordi de tro, at de Intet have at sige paa dette Omraade og Intet kunne udrette. Gjenneem denne Ansvarsfølelse af, hvad man skulder sig selv og sit Samsfund, vil jeg tro, at der muligvis kunde vindes humanere Hensyn, om end ikke lige strax, gennem dette Forslag. Det er disse Bemærkninger, jeg vilde knytte til de Ytringer, der falder fra det ærede Medlem fra Beile Amts 3die Valgkreds, hvem jeg altid med Glæde hører, thi hvor uenig jeg end mange Gange kan

være med ham, pleier jeg gennem hans Røst fremfor de Flestes at høre en Følelse af, hvad der lever i Samsfundet, en Følelse af, hvad man skal gjøre for, at ikke vort Land skal hvirvles ind i de større Landes farefulde Tilstande, en Følelse af, at man skal bygge Samsfundet fra neden af, for at sikre det en fast Bestaaen.

Nasmusen: Jeg skal ikke opholde det høie Thing længe. Jeg ønskede blot at gjøre nogle enkelte Bemærkninger overfor det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) i Anledning af, hvad han udtalte. Det ærede Medlem begyndte med at sige, at han vilde fastholde sin Overbevisning. Det er ganske vist, det ville vi gjerne Allesammen. Men Overbevisningerne kunne være saare forskellige, og vi kunne have saare forskellige Anskuelser, hvorfor vi jo komme til at afvige fra hinanden, og skulle vi naae til et Resultat angaaende nogen Sag, maa det jo ske ved Forhandling her i Thinget og navnlig med den høitærede Regjering og det andet Thing. Han udtalte dernæst, at det mere var et theoretisk Ønske end en praktisk Fornødenhed, at vi skulde have Forandring med Hensyn til Valgmaaden for vore kommunale Raad. Jeg tror, at dette Ønske er ganske almindeligt, og at Sagen har hvilet nu i nogen Tid, skyldes efter min Mening de politiske Forhold, vi have haft i de senere Aar. Saa udtalte det ærede Medlem ogsaa, at han ikke fandt det nødvendigt at faae nogen Forandring med Hensyn til Valgene til de kommunale Raad. Det kan gjerne være muligt, at det ærede Medlem fra sit Standpunkt ikke finder det nødvendigt at faae nogen Forandring, idet han og de med ham Ligestillede ere saa godt stillede, at der fra deres Side ikke er nogen Grund til at ønske en Forandring. Men det ærede Medlem vil vist indrømme, naar han ser næriere til, at Valgretten til de kommunale Raad er saa uheldig som vel muligt, navnlig for de mindst Befattede. Jeg vil sige rent ud, at de fire Femtedele af Valgene, der ere de mindst befattede i Kommunerne, ikke have den mindste Indflydelse paa, hvorledes de kommunale Anliggender blive bestyrede. Naar den ene Femtedel, som det for Tiden er Tilfældet, vælger den større Del af et Sogneraad, saa er det dog sikkert, at de fire Femtedele, som vælge den mindre Del, slet ingen Betydning have, navnlig hvor Meningerne staa skarpt overfor hinanden. Det er dog ganske vist, at disse Vælgere ogsaa kunne have Ønske om at